

Sport- en hobbydag

Georganiseerd door groep 4

Voor groep 3

Naam: Laura Vink
Groep: 4

Inhoudsopgave

	Pagina
• Inleiding	3
• Fase van consequenties verbinden	4
- Onderwerp	4
- Tijdsplanning	4
- Rode draad	4
- Startactiviteit	4
- Probleemstellingen	5
- Verwachtingen	6
- Voorbereidingen	6
• Fase van informatie interpreteren	7
- Verantwoording leerbehoeften van de kinderen	7
- Verantwoording kenmerken uitdagend onderwijs	8
- Beschrijving doelen leerarrangement	12
- Verantwoording van vakdidactiek per opgenomen vak	17
- Verantwoording vakdidactiek in relatie tot kenmerken vakdidactiek in relatie tot kenmerken uitdagend onderwijs	21
• Literatuurlijst	24
Bijlagen:	
• Fase van formuleren van ambitie	26
• Fase van informatie verzamelen	27
- Beschrijving gesprek met kinderen	27
- Beschrijving gesprek met mentor	29
- Beschrijving beginsituatie van kinderen en lesinhouden	30
- Beschrijving van de sociaal culturele context	36
- Beschrijving van de groepsdynamiek in de klas	36

Inleiding

In mijn verslag gaat u lezen hoe ik mijn leer arrangement (LA) heb voorbereid en hoe ik het ga uitwerken. Ik zit op de Marnix Academie te Utrecht. De opdracht die wij hebben gekregen is het uitschrijven van je LA en het uitvoeren hiervan. Wat u gaat lezen is het uitschrijven. Het doel van het LA is het motiveren van de kinderen om aan het werk te gaan. De kinderen gaan leren vanuit een context die voor hen betekenisvol is. De kinderen gaan werken vanuit een probleem. Dit probleem gaan ze met zijn allen oplossen. Groep 4 gaat voor groep 3 een sport/hobby dag organiseren. Wat je terug vind in mijn verslag is de beschrijving van hoe het gaat plaatsvinden. Het gehele idee is ontstaan vanuit de kinderen. Ik heb samen met de kinderen gesprekken gevoerd, dit vind je terug in de bijlagen. Ik verantwoord in mijn verslag de leerbehoeften van de kinderen, de kenmerken van uitdagend onderwijs en ik beschrijf de doelen van het LA. Overall het ik vakdidactieken aan gekoppeld, en deze heb ik weer in relatie gebracht tot de kenmerken van uitdagend onderwijs, waar het LA op gebaseerd is. In de bijlagen vindt u ook nog een beschrijving van het gesprek met mijn mentor, de beginsituatie van de lesinhouden, de sociaal culturele context en ik beschrijf de groepsdynamiek in de klas.

Fase van consequenties verbinden

Onderwerp

Het onderwerp van mijn LA is een sport/hobby dag. Deze dag wordt georganiseerd door groep 4 en is voor groep 3.

Tijdsplanning

Ik heb met mijn mentor overlegd wanneer ik kan werken aan het LA met de kinderen. De tijden die ik hiervoor heb gekregen zijn: de maandag middag, de woensdag ochtend en de donderdag middag. In deze dagdelen krijg ik alle tijd om te werken. Dit vind ik erg fijn, ze kunnen op deze manier een tijdje achter elkaar door werken.

Rode draad

Ik begin met een probleem. Van hier uit gaan de kinderen aan het werk. Het probleem is dat A. een sport/hobby wil organiseren voor groep 3, maar dat ze daar geen tijd voor heeft. Van hieruit gaan de kinderen aan het werk. Er zijn een aantal punten waar de kinderen langs moeten om een geslaagde dag te krijgen. De kinderen gaan eerst bedenken hoe ze dit kunnen gaan oplossen. Hier gaan we over praten in een kring. We gaan een aantal punten opschrijven waar we op moeten gaan letten en wat we gaan doen. De kinderen moeten informatie gaan inwinnen bij groep 3. Ze moeten uit gaan zoeken hoe ze dit willen doen. Als ze dat gedaan hebben gaan ze uitzoeken welke activiteiten er komen op deze dag. Ze moeten gaan bedenken hoeveel kinderen er bij de groepjes kunnen staan. Ze moeten deze groepjes ook gaan indelen. Ze moeten dus nog meer informatie gaan inwinnen. Hoeveel kinderen zijn er in totaal en hoe gaan we dit verdelen? Van hieruit gaan we verder kijken. Ze moeten ook gaan bedenken wat ze allemaal nodig hebben op deze dag, maar vooral ook waar ze het vandaan halen. Ze moeten dus ook dingen gaan vragen aan de leraren. Ook moeten de kinderen bedenken waar we dit kunnen doen, en hoeveel tijd we hebben. Van hieruit gaan ze kijken hoeveel tijd ieder groepje krijgt bij een activiteit. A. komt tussendoor nog een keer om instructies te geven aan de kinderen. Zij brengt het niet als instructies, maar als probleem. Ze wil graag dat de kinderen gemotiveerd worden, dat groep 3 er echt veel zin in krijgt. Van hieruit gaan de kinderen aan het werk. Ik ga ervan uit dat ze uitkomen op een poster. De kinderen gaan dus uitvinden hoe ze dit moeten doen. A. brengt ook naar voren dat ze het leuk zou vinden als er wat Engels in zou zitten. De kinderen moeten dus ook woorden gaan bedenken die hier mee te maken hebben.

Startactiviteit

De startactiviteit komt vanuit A.. A. komt de klas in en komt met haar probleem. Ze wil een sport/hobby dag gaan organiseren maar heeft hier geen tijd voor. Ik heb dit al afgesproken met A.. A. is de juf van groep 3. De kinderen van groep 4 hebben haar vorig jaar ook gehad en waren erg op haar gericht. Ik denk dat dit de kinderen dan ook echt gaat motiveren. Ik heb afgesproken met A. dat ik een paar punten door geef die ze moet verwerken in haar 'verhaal' en voor de rest bedenkt ze het zelf. De punten die ze gaat vernoemen in de startactiviteit zijn:

Sporten en hobby's, ze weet zelf niet precies wat de kinderen graag doen.

Ze weet niet waar dat kan

Ze geeft wel de datum wanneer het kan

Ze wil graag dat het dingen zijn waar iedereen aan me kan doen

Ze geeft aan dat ze zeker weet dat het de kinderen gaat lukken

Van hieruit gaan we aan het werk. We beginnen in de kring en we gaan bespreken wat we gaan doen. Ik ga ze hierbij helpen. Ik ga eerst aan de kinderen vragen of ze weten waar ze naar toe moeten werken. Als dit zo is gaan we bedenken hoe we dit gaan doen. We gaan met zijn alle bedenken hoe we de informatie gaan inwinnen. We schrijven alles op het bord, we maken een soort van schema, zodat de kinderen hier op kunnen kijken. Dit doe ik aan de achterkant van het bord. Dit wordt niet uitgeveegd, op deze manier kan het erop blijven staan en kunnen de kinderen iedere keer even terug kijken.

De kinderen moeten dus eerst informatie gaan inwinnen.

Probleemstelling

De probleemstelling: A. wil een sport/hobby dag organiseren, maar heeft hier geen tijd voor. A. vraagt de hulp van groep 4, want ze weet dat zij dit wel kunnen.

De kinderen gaan hiermee aan het werk. Mijn eerste vraag is vrij open:

- Hoe gaan we dit aanpakken?

We gaan van hieruit opschrijven wat we moeten gaan doen, er ontstaat een soort van schema. De kinderen weten niet wat de kinderen van groep 3 leuk vinden. Dit moeten ze uit gaan vinden.

- Hoe komen wij erachter wat ze leuk vinden?

De kinderen gaan dus bedenken hoe ze erachter moeten komen wat groep 3 leuk vindt. Misschien komen ze wel uit op een soort van enquête. De kinderen moeten dus gaan communiceren met groep 3. Ook moeten ze dit gaan noteren.

- Hoe kan dit op een handige manier?

De kinderen gaan een manier bedenken hoe dit handig kan. Ook stel ik tussendoor nog een vraag waar we met zijn allen over na kunnen denken.

- Waarom vinden mensen het leuk om een hobby te hebben of te sporten?

In de kring wil ik het hier over gaan hebben met de kinderen. Na het informatie verwerven en het bedenken welke sporten/hobby's we die dag gaan doen, stel ik een volgende vraag:

- Wat hebben we allemaal nodig voor deze dag?

De kinderen gaan hiermee aan de slag. We bespreken het eerst in de kring, we gaan taken verdelen. Iedereen zoekt wat uit. Hierna komt A. nog een keer langs, ze komt met het volgende probleem:

De kinderen van groep 3 weten nog niet wat we gaan doen. Normaal gesproken vertel ik ze het gewoon, maar ik wil nu graag dat ze er op een andere manier achter komen. Ik weet wel dat groep 3 het ook wel interessant vindt om wat met een andere taal te doen.

De vraag die ik hierover stel is:

- Op wat voor ‘andere manier’ kunnen wij de kinderen van groep 3 motiveren?

De kinderen gaan iets bedenken voor groep 3, hoe kunnen we ze motiveren en hoe pakken we daar een andere taal bij?

- Hoe gaan we deze dag organiseren?

We gaan weer met zijn allen in de kring zitten, want hoe kunnen we deze dag het beste organiseren? Alle kinderen Denken hier over mee. Waar moeten we allemaal aan denken? Bij de organisatie komt ook de begeleiding. De kinderen gaan waarschijnlijk zelf ook mee doen met de activiteiten. Maar er moeten bij sommige activiteiten dus ook mensen staan. Ze moeten ook gaan bedenken hoe we dit gaan regelen. De kinderen moeten ook een plattegrond gaan maken, om een beeld te krijgen van hoe het eruit ziet. We gaan veel uitwerken op het bord, zodat de kinderen er ook een beeld bij hebben.

Verwachtingen

Ik verwacht dat de kinderen het erg leuk gaan vinden en dat ze erg gemotiveerd zullen zijn. Ik denk dat de kinderen zich helemaal gaan inzetten. We gaan veel overleggen met elkaar waardoor we op goede ideeën uit gaan komen. Ik denk dat we in het begin een goed schema gaan maken. Uiteraard komen er nog veel dingen niet aan bod, maar dat komt later als ik vragen ga stellen. We moeten in ieder geval een begin hebben. Ze kunnen niet verder als ze niet weten wat groep 3 leuk vindt. De eerste stap gaat dus het informatie verwerven zijn. Ik denk dat ze met zijn allen vragen gaan opstellen en 1 op 1 deze vragen gaan stellen. Ze moeten deze informatie dus ook weer gaan vergelijken, ik denk dat ze met dit gedeelte al even bezig zijn. Er zullen veel verschillende antwoorden komen, ze moeten dus een selectie maken, welke spellen zijn het meest gekozen en waar kan iedereen aan mee doen? Van hieruit gaan ze bedenken wat ze allemaal nodig hebben, ook moeten ze uitvinden waar ze allemaal plek hebben om het te organiseren. Ze gaan hiervoor informeren bij andere mensen, zoals de directeur. Ik denk dat ze ook een plattegrond willen gaan maken, omdat ze anders te weinig overzicht hebben. Ze komen er waarschijnlijk ook zelf op uit dat ze rekening moeten houden met tijd. Ze gaan dus uitzoeken hoeveel onderdelen ze hebben, hoeveel kinderen en hoeveel tijd. Ze zullen hier wat hulp bij nodig hebben, dit zullen ze ook vragen. Ik denk ook dat ze het erg leuk vinden om wat te maken voor de kinderen van groep 3, iets om ze te motiveren. Ik denk zelf dat ze op een poster uit gaan komen. Het wordt in ieder geval iets wat ze kunnen lezen, ze gaan het ze niet zomaar vertellen.

Ik denk dat het een geslaagde dag gaat worden.

Vorbereidingen

Bij de voorbereiding moet ik iedereen al ingelicht hebben. Ik moet zelf vragen waar de plaatsen zijn die dag. A. moet ik verteld hebben wat de bedoeling is. Ik houd haar ook op de hoogte tijdens het LA, zodat als er vragen gesteld worden zij ook weet wat ze moet antwoorden. Ik moet de grote lijnen op een papier hebben staan, zodat ik zelf precies weet hoe het verloop gaat.

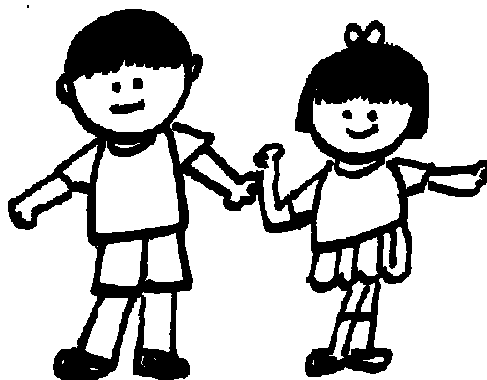
Fase van informatie interpreteren

Verantwoording leerbehoeften van de kinderen

Doormiddel van gesprekken met de kinderen ben ik meer te weten gekomen over ze. Je leert ze beter kennen en je weet beter waar hun interesses liggen. In mijn eerste gesprek kwam duidelijk naar voren dat de kinderen zich erg bezig houden met sporten en dingen die vrij dicht in hun omgeving zijn. Ook rekenen, taal en lezen zijn naar voren gekomen. Mijn idee stond vrij snel. Een sport/hobby dag organiseren voor de kinderen van groep 3. Het eerste half jaar heb ik in groep 3 stage gelopen, en ik dacht al dat mijn mentor daarvoor wel in zou zijn. Maar ik vond de informatie nog wat te oppervlakkig. Ik heb nog een gesprek gehad met de kinderen, dit aan de hand van een dobbelsteen (zie bijlage 2). Hier kwam naar voren dat de kinderen graag bezig zijn (buitenspelen), of een dagje weg gaan (Efteling). In mijn LA kunnen de kinderen actief bezig zijn en tegelijkertijd een 'uitje' voor groep 3 organiseren. De kinderen hebben de juf van groep 3 vorig jaar gehad, en zijn nog steeds gek op deze juf. Ik heb daarom gevraagd of zij de aanzet wil geven van mijn LA. De kinderen zijn erg behulpzaam, en zullen dit ook zeker zijn bij hun oude juf.

Het is duidelijk dat de kinderen graag met hun sport/hobby's bezig zijn. Hier kan ik gym aan koppelen. We kunnen dingen doen op het plein, bijv. tikkertje of Annemaria Koekoek. Ook kunnen we spellen doen in de klassen als commando pinkelen of Amerikaans liften. Ze moeten ook gaan rekenen. Ze moeten bijvoorbeeld weten hoeveel kinderen er zijn, en deze kinderen gaan splitsen over het aantal onderdelen. Ook gaan ze bezig met taal. Ze moeten informatie gaan verzamelen, want wat vinden de kinderen uit groep 3 nu leuk? Ik wil er naar toe werken dat ze de kinderen van groep 3 ook motiveren, dit a.d.h.v. een poster.

De kinderen zullen zeer gemotiveerd zijn voor dit onderwerp, ze zullen ook tegen punten aan lopen waar ze moeite mee hebben. Dit moeten ze samen en misschien met wat hulp van mij op gaan lossen. De kinderen zijn leergierig, waardoor ze het niet snel zullen opgeven. In de groep hangt ook een goed pedagogisch klimaat. De kinderen kunnen goed samenwerken en als het nodig hebben, krijgen ze ook steun van elkaar. Er moeten wel goede afspraken gemaakt worden. Uit de gesprekken met de dobbelsteen kwam naar voren dat de kinderen de structuur fijn vinden, ze vinden het bijvoorbeeld ook prettig als er rust is in de klas.

Verantwoording kenmerken uitdagend onderwijs

De kenmerken voor uitdagend onderwijs zijn:

- Het leerarrangement is probleemgestuurd;
- Er wordt vakoverstijgend gewerkt door de kinderen;
- Er wordt actieve deelname van kinderen gestimuleerd;
- Er is ruimte voor initiatieven van kinderen;
- Er wordt gezorgd voor positieve wederzijdse afhankelijkheid;
- Het leerarrangement sluit aan bij de sociaal culturele context.

Probleemgestuurd:

Het LA is probleemgestuurd. Het begint gelijk al met een probleem, en dit probleem moeten de kinderen gaan oplossen. A. komt de klas binnen en zegt tegen de kinderen dat ze heel graag een sport/hobby dag wil organiseren voor de kinderen van groep 3, maar dat ze geen tijd heeft om alles te organiseren. Ze vraagt dus om de hulp van de kinderen. Ook vraag ik aan A. of ze tussen door nog met problemen wil komen, zoals dat ze niet weet waar ze het georganiseerd moet worden, of hoeveel ruimte we nodig hebben. De problemen van A. zijn dus probleemgestuurd.

Kenmerken van projectonderwijs zijn:

- aansluiten bij de maatschappelijke werkelijkheid;
- activiteiten zijn vakoverstijgend;
- activiteiten leiden tot succeservaringen;
- kinderen zijn zelf actief en werken samen;
- de nadruk ligt naast het eindresultaat ook op het proces.

Vakoverstijgend:

Mijn leerarrangement is opgebouwd a.d.h.v. het concept projectonderwijs. We beginnen met een probleem, dit probleem gaan de kinderen oplossen. We beginnen met dingen formuleren. We krijgen dus gelijk te maken met Nederlands. Ze lopen gelijk tegen een probleem aan, ze moeten iets voor groep 3 organiseren, maar ze weten niet wat groep 3 leuk vindt. Hier moeten ze achter gaan komen, dit moet opgeschreven worden. Van te voren moeten er vragen bedacht worden. Het wordt waarschijnlijk een soort van enquête. Dit kunnen ze op de computer gaan maken. Tijdens mijn gesprekken was naar voren gekomen dat sommige kinderen het ook leuk vinden om te computeren.

Ze moeten ook de kinderen van groep 3 gaan motiveren. Dit kunnen ze gaan doen door posters of een soort flyer die ze gaan uitdelen. Dit is taal en beeldende vorming in 1. Ook moeten ze gaan rekenen. Ze moeten uit rekenen hoeveel kinderen er zijn, in wat voor groepjes ze verdeeld moeten worden, ze moeten een schema gaan maken, ze moeten een plattegrond gaan maken, ze moeten de tijd bij gaan houden, ze moeten gaan bedenken hoe ze het sport/hobby veld gaan inrichten. Er komen veel dingen naar voren die te maken hebben met het rekenen.

De kinderen van groep 3 en 4 gaan allebei deelnemen aan deze dag. Gym komt in mijn LA voor a.d.h.v. spellen. Het is meer bewegen in de brede context. Ook wil ik Engels erin

verwerken. De kinderen gaan zoals eerder genoemd posters of flyers maken, ik ga ze stimuleren om een aantal engelse woorden hier op de gaan zetten. Zoals op wat voor manier reageer je als je gescoord heb?

Actieve deelname:

Voordat de kinderen aan de slag gaan praat ik eerst met ze. Ik overleg met ze hoe ze verder moeten en wat de volgende stap is die ze gaan ondernemen. Ze bedenken hierdoor van te voren goed wat ze willen, ze stellen doelen. Ze hebben hier houvast aan, ook krijgen ze er meer zekerheid van en werken ze niet langs elkaar heen. Ik ga ze vragen stellen als wat moet er eerst gedaan worden, en hoe gaan we dit verdelen over de groepjes. Hoe verdeel je de taken zodat elk kind wat doet?

(Förre, Kenter en Veenman, 2002: 17)

Coöperatief leren blijkt een belangrijk positief effect te hebben op de leerprestaties van de leerlingen. Coöperatief leren is het meest effectief wanneer zowel gebruik gemaakt wordt van groepsdoelen als van het individueel aanspreken van de leerlingen op hun bijdragen aan het groepsproduct. Groepsdoelen zorgen ervoor dat leerlingen zich niet alleen verantwoordelijk voelen voor hun eigen leren, maar ook voor dat van hun groepsgenoten. Het individueel verantwoordelijk stellen van leerlingen voorkomt dat het samenwerken een vrijblijvend karakter krijgt.

Op deze manier stimuleer ik de kinderen ook om verder te denken. Alle kinderen zullen aan het proces mee doen, niet iedereen werkt op hetzelfde moment aan het zelfde deel ervan. Maar het leuke is dat als ze goed alles van te voren bespreken alles mooi in elkaar loopt, en ze d.m.v. samenwerken iets bereiken. Om mee te beginnen geef ik een probleemstelling, van hier uit gaan de kinderen aan het werk. Ik denk dat ik met deze probleemstelling al een groot gedeelte van de actieve deelname zal behalen. Ze zullen A. erg graag willen helpen, en hier ook hun best voor willen doen. Het eind doel is erg belangrijk in het projectonderwijs, maar de weg ernaar is zeker zo belangrijk. Pas in de week zelf zullen we erachter komen of alle doelen haalbaar zijn, maar ik eis wel dat alle kinderen een actieve rol hebben in het proces, dit op zijn of haar manier. Het ene kind zal alles meer aanpakken en meer uitdaging zoeken, terwijl het andere kind een wat makkelijker werkje doet. Dit is geen probleem, zolang iedereen maar mee doet.

Betrokkenheid kinderen stimuleren:

Uit de gesprekken met de kinderen is naar voren gekomen dat ze het erg leuk vinden om actief bezig te zijn, en dat ze ook graag dingen willen leren. Je ziet in de groep ook terug dat ze graag iets voor elkaar willen doen. Ten eerste willen ze graag wat voor A. doen, en ten tweede denk ik dat ze het erg leuk vinden om wat voor groep 3 te doen. Kinderen vinden het vaak ook leuk om te helpen, in dit geval helpen ze A.. Alle kinderen kunnen mee doen aan het project, en ook allemaal op hun eigen niveau en tempo. Omdat de kinderen erg betrokken zijn worden ze vanzelf gestimuleerd om het probleem op te lossen. Ik probeer aan de 5 betrokkenheidsverhogende factoren van Marcel van Herpen te werken. Volgens Van Herpen (2008: 71) zijn de vijf betrokkenheidsverhogende factoren:

1. Een goede sfeer
2. Werk op niveau
3. Werk dat werkelijkheidsnabij is en daarom voor kinderen interessant.
4. Mogelijkheid tot activiteit
5. Mogelijkheid tot nemen van eigen initiatieven.

Ruimte voor initiatieven:

Door het project loopt een rode draad. Er is wel inbreng voor de initiatieven van de kinderen. Ik geef aan A. een aantal punten die ze in haar ‘probleem’ naar voren moet laten komen, zodat de kinderen deze in ieder geval mee nemen. Bijvoorbeeld: ‘ik weet niet wat de kinderen uit groep 3 graag zouden willen doen op zo’n dag, misschien hebben jullie een idee?’ De kinderen uit groep 4 mogen zelf gaan bedenken op welke manier ze erachter gaan komen wat de kinderen uit groep 3 graag zouden willen. Ik geef dus wel een aantal punten die aangepakt moeten worden, maar ze mogen zelf een oplossing hiervoor bedenken. Ik denk dat er daarom veel ruimte is voor eigen initiatieven. We gaan er ook veel over praten zodat er verschillende ideeën naar voren komen, en we hier weer mee verder kunnen.

De initiatieven liggen dus vooral bij:

- Uitvinden wat groep 3 leuk vind.
- Uitvinden hoe ze groep 3 moeten motiveren.
- Uitvinden hoe ze de spellen opzetten
- Uitvinden hoe de dag moet verlopen
- Uitvinden hoe de verdeling in de groepjes is
- Uitvinden hoe ze de dag leiden
- Uitvinden hoelang ze de tijd hebben en hoelang ze bezig moeten zijn met een onderdeel

De kinderen worden wel gestuurd, maar hebben zelf ook invloed op het proces, dit zorgt ervoor dat dit voor de kinderen een betekenisvolle leertaak is.

(Ebbens & Ettekoven, 2005: 68)

Een belangrijk kenmerk van een betekenisvolle leertaak is het element van keuze. Als kenmerk van betekenisvolle leertaken spraken we in de vorige paragraaf erover dat leerlingen invloed moeten hebben op het vormgeven van het proces tot aan het eindresultaat en dat leerlingen invloed moeten hebben op de vormgeving van het product.

Positieve wederzijdse afhankelijkheid:

De kinderen weten het eindproduct al. Ze zullen er ook achter komen dat ze de taken moeten gaan verdelen, want als individu of 1 groep, gaat dit niet lukken. Ze moeten met elkaar gaan bespreken hoe ze dit het beste kunnen gaan oplossen, wie gaat er wat doen. Ze moeten het eerst met elkaar eens worden voordat ze aan de slag gaan. Ieder groepje gaat aan iets anders werken, als op het eind alle delen als een puzzel bij elkaar komen, zal er een product ontstaan. Elk kind heeft deels een eigen verantwoordelijkheid maar alles bij elkaar zorgt ervoor dat er 1 eindproduct ontstaat waar de kinderen elkaar bij nodig hebben gehad, ze waren afhankelijk van elkaar. Zo is er sprake van een positieve wederzijdse afhankelijkheid

De kinderen moeten dus samenwerken, als ze niet samenwerken komen ze er niet. In het LA komt de coöperatieve werkvorm naar voren.

De basiskennmerken van coöperatief leren kan ik toepassen.

(Förre, Kenter en Veenman, 2006: 11).

- *Positieve wederzijdse afhankelijkheid:* zoals ik hierboven beschrijf, zijn de kinderen als groep verantwoordelijk, de onderdelen worden steeds samengevoegd waardoor het één geheel wordt.
- *Individuele verantwoordelijkheid:* De taken worden verdeeld. Ik verwacht dat de kinderen niet vaak in 1 grote groep aan de gang gaan, omdat dit niet altijd effectief is.

Waarschijnlijk gaan ze in de groepjes ook bedenken wie wat kan gaan doen, zodat een individu alleen ook verantwoordelijk is.

- *Directe interactie*: voor we aan het werk gaan praten we eerst met zijn allen over hoever ze zijn, en hoe ze verder moeten. Ook als ze in de groepjes aan het werk zijn moeten ze blijven overleggen. Aan het einde evalueren we ook hoe het gegaan is. Ondertussen kunnen ze altijd overleggen of vragen stellen aan mij.
- *Samenwerkingsvaardigheden*: De kinderen werken in de klas soms ook samen, dit gebeurt niet heel regelmatig. Dit gaat nu wel gebeuren, ik geloof er ook dat dit goed komt, ik heb ze soms zien samenwerken, en dit ging goed. Ik zal ze er wel bij helpen, anders is de stap erg groot.
- *Evaluatie van het groepsproces*: Ik wil aan het eind van de dag, of aan het eind van een onderdeel samen met de kinderen kijken hoe het gegaan is. Wat hebben ze behaald en wat kon er nog beter?

Vakoverstijgend:

Mijn leerarrangement is opgebouwd a.d.h.v. het concept projectonderwijs. We beginnen met een probleem, dit probleem gaan de kinderen oplossen. We beginnen met dingen formuleren. We krijgen dus gelijk te maken met Nederlands. Ze lopen gelijk tegen een probleem aan, ze moeten iets voor groep 3 organiseren, maar ze weten niet wat groep 3 leuk vindt. Hier moeten ze achter gaan komen, dit moet opgeschreven worden. Van te voren moeten er vragen bedacht worden. Het wordt waarschijnlijk een soort van enquête. Dit kunnen ze op de computer gaan maken. Tijdens mijn gesprekken was naar voren gekomen dat sommige kinderen het ook leuk vinden om te computeren.

Ze moeten ook de kinderen van groep 3 gaan motiveren. Dit kunnen ze gaan doen door posters of een soort flyer die ze gaan uitdelen. Dit is taal en beeldende vorming in 1. Ook moeten ze gaan rekenen. Ze moeten uit rekenen hoeveel kinderen er zijn, in wat voor groepjes ze verdeeld moeten worden, ze moeten een schema gaan maken, ze moeten een plattegrond gaan maken, ze moeten de tijd bij gaan houden, ze moeten gaan bedenken hoe ze het sport/hobby veld gaan inrichten. Er komen veel dingen naar voren die te maken hebben met het rekenen.

De kinderen van groep 3 en 4 gaan allebei deelnemen aan deze dag. Gym komt in mijn LA voor a.d.h.v. spellen. Het is meer bewegen in de brede context. Ook wil ik Engels erin verwerken. De kinderen gaan zoals eerder genoemd posters of flyers maken, ik ga ze stimuleren om een aantal Engelse woorden hier op de gaan zetten. Zoals op wat voor manier reageer je als je gescoord heb?

Actieve deelname:

Voordat de kinderen aan de slag gaan praat ik eerst met ze. Ik overleg met ze hoe ze verder moeten en wat de volgende stap is die ze gaan ondernemen. Ze bedenken hierdoor van te voren goed wat ze willen, ze stellen doelen. Ze hebben hier houvast aan, ook krijgen ze er meer zekerheid van en werken ze niet langs elkaar heen. Ik ga ze vragen stellen als wat moet er eerst gedaan worden, en hoe gaan we dit verdelen over de groepjes. Hoe verdeel je de taken zodat elk kind wat doet?

(Förrer, Kenter en Veenman, 2002: 17)

Coöperatief leren blijkt een belangrijk positief effect te hebben op de leerprestaties van de leerlingen. Coöperatief leren is het meest effectief wanneer zowel gebruik gemaakt wordt van groepsdoelen als van het individueel aanspreken van de leerlingen op hun bijdragen aan het

groepsproduct. Groepsdoelen zorgen ervoor dat leerlingen zich niet alleen verantwoordelijk voelen voor hun eigen leren, maar ook voor dat van hun groepsgenoten. Het individueel verantwoordelijk stellen van leerlingen voorkomt dat het samenwerken een vrijblijvend karakter krijgt.

Op deze manier stimuleer ik de kinderen ook om verder te denken. Alle kinderen zullen aan het proces mee doen, niet iedereen werkt op hetzelfde moment aan het zelfde deel ervan. Maar het leuke is dat als ze goed alles van te voren bespreken alles mooi in elkaar loopt, en ze d.m.v. samenwerken iets bereiken. Om mee te beginnen geef ik een probleemstelling, van hier uit gaan de kinderen aan het werk. Ik denk dat ik met deze probleemstelling al een groot gedeelte van de actieve deelname zal behalen. Ze zullen Alice erg graag willen helpen, en hier ook hun best voor willen doen. Het eind doel is erg belangrijk in het projectonderwijs, maar de weg ernaar is zeker zo belangrijk. Pas in de week zelf zullen we erachter komen of alle doelen haalbaar zijn, maar ik eis wel dat alle kinderen een actieve rol hebben in het proces, dit op zijn of haar manier. Het ene kind zal alles meer aanpakken en meer uitdaging zoeken, terwijl het andere kind een wat makkelijker werkje doet. Dit is geen probleem, zolang iedereen maar mee doet.

Sociaal culturele context:

De sporten en hobby's van kinderen. In de gesprekken kwam naar voren dat de kinderen zich bezig houden met de dingen die zij doen, of graag zouden willen doen. Ik merk het ook in de kringgesprekken die aan het begin van de week plaatsvinden. Veel kinderen vertellen over dat ze bij de Mac zijn geweest, of dat ze naar één of ander speelgoed land zijn geweest. Ook vertellen ze vaak over eventuele wedstrijden die ze hebben gespeeld.

Beschrijving doelen leerarrangement (vakinhoudelijk en pedagogisch)

Nederlands:

Voor de doelen heb ik de Tule site gebruikt, het tussendoelen boek 'Gevorderde Geletterdheid' en het boek 'Mondelinge Communicatie' van Tussendoelen.

Doelen mondeling onderwijs, wat ik wil bereiken:

- De kinderen hebben geoefend met langere monologen
- De kinderen kunnen de gegeven informatie gestructureerd weergeven
- De kinderen hebben geoefend in het vergelijken van meningen
- De kinderen hebben geoefend in het vertellen of ze het eens zijn met de mening van een ander.
- De kinderen kunnen vragen stellen die ze verder helpen in het proces
- De kinderen kunnen een mening herkennen en creëren.

Kerdoel 1:

De leerlingen leren informatie te verwerven uit gesproken taal. Ze leren tevens die informatie, mondeling of schriftelijk, gestructureerd weer te geven.

- ❖ Ze gaan informatie verwerven, verwerken en gestructureerd weergeven. Ze beginnen met informatie vragen, zowel mondeling als schriftelijk, dit gaan ze verwerken en op een duidelijke manier uitschrijven.

Kerdoel 2:

De leerlingen leren zich naar vorm en inhoud uit te drukken bij het geven en vragen van informatie, het uitbrengen van verslag, het geven van uitleg, het instrueren en bij het discussiëren.

- ❖ In het LA wordt ook veel gepraat, anders komen we er niet uit. De kinderen gaan samen overleggen, en moeten dus hun meningen geven en hierover praten.

Kerdoel 3:

De leerlingen leren informatie te beoordelen in discussies en in een gesprek dat informatief of opiniërend van karakter is en leren met argumenten te reageren.

- ❖ In de gesprekken zullen er meningverschillen zijn. Een kind moet dus beargumenteren waarom het wel of geen goed idee is.

Tussendoelen mondelinge communicatie, wat ik wil bereiken:

Leerlijn 1: deelnemen aan gesprekken

- De kinderen kunnen samenwerken tijdens gesprekken
- Ze kunnen elkaar waarderen
- Staan open voor elkaars standpunten
- Ze zijn actief betrokken

Leerlijn 2: interactief leren

- kinderen oefenen in het gebruik van complexe cognitieve taalfuncties
- De kinderen hebben geoefend met groepsdiscussies
- De kinderen hebben geoefend met beargumenteren

Leerlijn 3: taalgebruik

- Door taal te gebruiken, ervaart het kind wat hij al kan of nog niet kan.

Leerlijn 4: woordenschat

- Kinderen hebben over de betekenis van woorden na moeten denken om ze toe te passen

Doelen schriftelijk onderwijs, wat ik wil bereiken:

- De kinderen kunnen ideeën formuleren en uitwerken
- De kinderen kunnen informatie verwerven
- De kinderen kunnen informatie vergelijken
- De kinderen kunnen beslissen wat belangrijke informatie is

Kerdoel 5:

De leerlingen leren naar inhoud en vorm teksten te schrijven met verschillende functies, zoals: informeren, instrueren, overtuigen of plezier verschaffen.

Kerdoel 7:

De leerlingen leren informatie en meningen te vergelijken en te beoordelen in verschillende teksten

- ❖ De kinderen moeten de verschillende antwoorden van groep 3 gaan vergelijken en kiezen wat ze het beste kunnen gaan doen.

Kerdoel 8:

De leerlingen leren informatie en meningen te ordenen bij het schrijven van een brief, een verslag, een formulier of een werkstuk. Zij besteden daarbij aandacht aan zinsbouw, correcte spelling, een leesbaar handschrift, bladspiegel, eventueel beeldende elementen en kleur.

- ❖ Ze moeten wat gaan maken om de kinderen uit groep 3 te stimuleren, dit doen ze a.d.h.v. een poster of een flyer die ze uitdelen. Ze moeten hier ook teksten opschrijven, en gaan erop letter dat er een goede zinsopbouw is met een correcte spelling.

Tussendoelen gevorderde geletterdheid, wat ik wil bereiken:

Lees- en schrijfmotivatie:

- Kinderen zijn intrinsiek gemotiveerd voor lezen en schrijven
- Ze zien geschreven taal als communicatiemiddel
- Ze hanteren geschreven taal als middel voor informatieverwerving

Beeldende vorming:

Voor de doelen heb ik de Tule site gebruikt.

Wat ik wil bereiken:

- De kinderen maken een poster/flyer om mee te communiceren
- De kinderen kunnen mij uitleggen waarom het aan zou spreken
- De kinderen kunnen reflecteren op hun eigen werk, en op het werk van anderen
- De kinderen kunnen samen tot een eindproduct komen

Kerdoel 54:

De leerlingen leren beelden, muziek, taal, spel en beweging te gebruiken, om er gevoelens en ervaringen mee uit te drukken en om er mee te communiceren.

Kerdoel 55:

De leerlingen leren op eigen werk en dat van anderen te reflecteren

Engels:

Voor het doel heb ik de Tule site gebruikt.

Kerdoel 13:

De leerlingen leren informatie te verwerven uit eenvoudige gesproken en geschreven Engelse teksten.

Wat ik wil bereiken:

- De kinderen kunnen een paar Engelse woorden bedenken, en deze ergens aan koppelen
- De kinderen zijn met hun gedachten even bezig met Engels

Rekenen:

Voor de doelen heb ik de Tule site gebruikt en de Tal boeken.

Wat ik wil bereiken:

- De kinderen kunnen een soort schema maken
- In het schema maken kinderen gebruik van tijden
- De kinderen kunnen optellen, aftrekken en keersommen gebruiken wanneer dit nodig is.
- De kinderen kunnen op een handige manier optellen, aftrekken vermenigvuldigen en delen
- De kinderen gebruiken wanneer nodig de verdeelbaarheid of verwisselbaarheid van keersommen

Kerdoel 27:

De leerlingen leren de basisbewerkingen met gehele getallen in elk geval tot 100 snel uit het hoofd uitvoeren, waarbij optellen en aftrekken tot 20 en de tafels van buiten gekend zijn.

Kerdoel 29:

De leerlingen leren handig optellen, aftrekken, vermenigvuldigen en delen.

Kerdoel 33

De leerlingen leren meten en leren te rekenen met eenheden en maten, zoals bij tijd, geld, lengte, omtrek, oppervlakte, inhoud, gewicht, snelheid en temperatuur.

Leerlijnen:

- Kinderen doorzien, mede aan de hand van het rechthoekmodel, de twee kerneigenschappen van vermenigvuldigen, te weten: de verdeelbaarheid en de verwisselbaarheid.
- Kinderen kunnen contextopgaven over (eerlijk) verdelen en opdelen oplossen via herhaal optellen, herhaald aftrekken of afschattend vermenigvuldigen. De kinderen kunnen verbanden leggen tussen deze rekenoperaties.
- De kinderen maken kennis met tijdsindelingen en –patronen als dag, ochtend, middag, avond, nacht, week, maand en jaar en verbinden deze met gebeurtenissen en activiteiten uit hun eigen leven. Ze kunnen klokkijken in uren, halve uren en kwartieren.

Gym:

Voor de doelen heb ik de Tule site gebruikt.

Wat ik wil bereiken:

- De kinderen kunnen inschatten of een spel verantwoord is
- De kinderen kunnen op een respectvolle manier omgaan tijdens de spellen
- De kinderen kunnen inschatten wat ze wel en niet kunnen.

Kerdoel 57

De leerlingen leren op een verantwoorde manier deelnemen aan de omringende bewegingscultuur en leren de hoofdbeginselen van de belangrijkste bewegings- en spelvormen ervaren en uitvoeren.

Kerdoel 58

De leerlingen leren samen met anderen op een respectvolle manier aan bewegingsactiviteiten deel nemen, afspraken maken over het reguleren daarvan, de eigen bewegingsmogelijkheden inschatten en daarmee bij activiteiten rekening te houden.

Pedagogische doel:

Wat ik wil bereiken:

- Ik wil dat de kinderen betrokken zijn, als ze dit niet zijn zal het geen mooi product worden. Het is een pakkende probleemstelling voor de kinderen, ik denk dat ze betrokken zullen zijn. Als de kinderen allemaal betrokken zijn krijgen ze het gevoel dat ze één groep zijn.
- Ik wil dat de kinderen samenwerken op verschillende niveaus, de kinderen moeten met een hele grote groep samenwerken, maar ook in kleinere groepjes.
- Ik wil dat er een goede sfeer hangt zodat de kinderen optimaal mee kunnen doen.
- Alle kinderen kunnen op hun eigen niveau werken, ook hoop ik dat de kinderen met succeservaringen in contact komen. Hierdoor zullen ze meer zelfvertrouwen krijgen.
- Kinderen geven in de gesprekken hun mening ergens over, ze leren omgaan met de meningen van een ander.

Verantwoording van vakdidactiek per opgenomen vak

De vakken die ik in mijn LA aan bod komen zijn:

Vakdomein Nederlands:

- Nederlands

Vakdomein Engels:

- Engels

Vakdomein rekenen en wiskunde:

- Rekenen en wiskunde

Vakdomein kunstzinnige oriëntatie:

- Beeldende vorming

Bewegingsonderwijs:

- Bewegen in de brede context

Rekenen en wiskunde:

De vakdidactieken die naar voren komen in mijn LA bij rekenen en wiskunde zijn de principeparen en de ijsberg. De principeparen volgens Van Haaren (2007: www) komen er als volgt in:

Construeren en concretiseren:

De kinderen zijn druk bezig met het probleem oplossen, binnen dit probleem komen ze tegen problemen aan waarbij ze wel moeten gaan rekenen. Zonder een paar rekensommen komen ze er niet uit. Alleen al bij de opdracht groepjes verdelen.

Niveaus en modellen:

De kinderen kunnen allemaal op hun eigen niveau werken. De kinderen die de sommen makkelijk uit hun hoofd kunnen rekenen doen dat. De kinderen die hier moeite mee hebben kunnen bij de kleine sommen een rekenrek pakken, of kunnen het uit tekenen. (ijsberg)

Reflectie en eigen productie:

Voordat de kinderen dingen kunnen gaan uitrekenen moeten ze eerst een aantal getallen opzoeken. Hebben ze deze getallen bij elkaar gezocht moeten ze gedaan bedenken wat voor som ze maken en hoe ze deze gaan oplossen. Als ze dit hebben gedaan kunnen ze gaan beginnen met oplossen van de som (men).

Sociale context en interactie:

De kinderen werken samen, ze komen samen tot oplossing. Om tot deze oplossing te komen moet de kinderen met elkaar overleggen en eventueel helpen. De kinderen leren van en met elkaar.

Structureren en verstrengelen:

De kinderen werken met optellen aftrekken en vermenigvuldigen. Dit gebruiken ze ook bij het schema waar de 'tijden' in staan.

De ijsberg komt er als volgt in:

De kinderen moeten alleen al bij de verdeling van de groepjes gaan rekenen. Er doen 45 kinderen mee en deze moeten verdeeld worden over de activiteiten die er zijn. Er zullen kinderen zijn die dit uit hun hoofd kunnen doen (formeel niveau), of a.d.h.v. een eigen

gemaakt som op papier. Maar er zullen ook kinderen zijn die het uit moeten tekenen. Die de groepjes echt moeten tekenen om ze te verdelen (context gebonden niveau)

Niveaus:

1. Formeel
2. Structuur
3. Context gebonden

In het LA worden de sommen in een context (3) aangeboden, de kinderen moeten zelf gaan toepassen wat ze al geleerd hebben. De kinderen zijn bezig met realistisch rekenen.

(Van Vught & Wosten, 2004: 10)

'Realistisch rekenen

Realistisch rekenen vindt plaats op basis van de zogenaamde reconstructiedidactiek: je zet kinderen aan tot het zelf ontdekken en zich eigen maken van bestaande rekenkundige kennis. Dit in tegenstelling tot de reproductiedidactiek waarin kinderen rekenen leren door voor- en nadoen. Bij de vorming van rekenbegrippen en het toepassen ervan maak je gebruik van de betekenisvolle realiteit van kinderen. Je werkt vanuit contexten. Het gaat bij rekenen om het verwerven van inzicht en een actieve inbreng van kinderen.'

De kinderen gaan dus sommen toepassen in een realistische context. Dit is erg belangrijk. Je hebt later ook rekenen nodig, en deze staat dan ook in een context. Het is goed dat de kinderen kunnen rekenen, ook uit het hoofd. Maar het is ook erg belangrijk dat ze het kunnen toepassen in situaties die hier om vragen. Hier oefenen ze dus ook mee. In de volgende bron staat hier ook wat over in. De titel bij de bron is: Wiskunde op straat.

(Sormani, 2010: 17)

'Eén van de domste pleidooien in het debat over het rekenonderwijs is het idee om kinderen alleen nog kale sommen te laten maken en het werken met contexten af te schaffen.Het verbergen van de juiste gegevens in een rekensom is naar mijn mening oplichterij. Gecijferdheid is bij het herkennen van dit soort problemen onmisbaar maar moet verbonden zijn met financiële geletterdheid.'

Beeldende vorming:

De vakdidactiek die naar voren komt in het LA is het BVV model (Onna & Jacobse, 2008:17,24,28), deze komt er als volgt in:

Betekenis:

Voor de kinderen is dit betekenisvol. We hebben eerder gesprekken gehad, hieruit is deze dag naar voren gekomen. De kinderen willen nu erg graag Alice helpen. Een poster maken hoort hier ook bij. De kinderen komen als het goed is ook zelf op dit idee, ze willen het dus echt zelf doen.

Vaardigheden (materiaal):

De kinderen gaan een poster maken. Ze mogen zelf kiezen waarmee ze dit doen. Ze kunnen gaan kleuren, ze kunnen gaan schilderen of plaatjes erop plakken. Het kan ook allemaal door elkaar.

Vormgeven:

Ik ga samen met de kinderen overleggen hoe we een poster kunnen maken. Later gaan de kinderen in hun eigen groepje erover praten. Ze gaan overleggen hoe ze tot een mooi geheel kunnen komen. Er komt dus veel samenwerking naar voren.

Het is erg belangrijk dat de kinderen samenwerken. Niet alle kinderen maken een poster, en de kinderen die een poster maken doen dit samen. Er komen waarschijnlijk meerdere posters waardoor niet alle groepjes gelijk beschikken over het materiaal. Er is sprake van materiaalafhankelijkheid. De kinderen werken niet altijd samen, daarom is dit een fijne manier om samen te werken, ze kunnen niet individueel werken.

(Förreer, Kenter en Veenman, 2002: 37)

'Er is sprake van positieve wederzijdse materiaal-afhankelijkheid als niet alle groepsleden over het benodigde materiaal of de nodige informatie beschikken. Hierdoor is het voor de groepsleden noodzakelijk om met elkaar samen te werken.'

De kinderen zien hiermee ook duidelijk dat je kunt communiceren met beelden. Zij motiveren met de poster de kinderen van groep 3.

(tule.slo, 2010: www)

'Bij het onderdeel beeldende vorming van dit kerndoel gaat het erom dat kinderen leren dat ze hun gevoelens en ervaringen kunnen uitdrukken in beeldend werk, maar ook dat ze met beelden kunnen communiceren.'

Beeldende werkstukken ontstaan wanneer betekenis, beeldaspecten en materiaal op elkaar worden afgestemd. Dat betekent dat kinderen aan de slag gaan met onderwerpen en thema's in een betekenisvolle context. Ze worden geïnspireerd in een situatie die hen aanzet tot creatief (oorspronkelijk) vormgeven.'

Engels:

De vakdidactiek die naar voren komt in het LA is het vierfasenmodel(Oskam, 2001: 88):

1. Introductie fase (introduction):

In dit gedeelte ga ik de kinderen opwarmen zodat ze ook de zin krijgen om engels te gebruiken. Ik ga dit overlaten aan Alice, Alice geeft aan dat ze graag wil dat de kinderen van groep gemotiveerd worden. Ze geeft ook aan dat de kinderen van groep 3 een ander taal (engels) ook leuk vinden. Ik ga samen met de kinderen kijken wat ze al kennen wat te maken heeft met spellen. Ik heb al vaker een les gegeven in het engels. Wat ik merkte was dat de kinderen van zichzelf al heel veel weten. Daarom kan ik dit gelijk aan het begin al goed vragen.

(Bodde-Alderlieste, Sleetboom en Van Toorenburg: 2002:19)

'Dat het tot nu toe nog redelijk goed gaat, komt door het feit dat kinderen in Nederland naast de lessen Engels vooral buiten school veel gesproken en geschreven Engels aangeboden krijgen.'

2. Input fase (presentation):

Ik laat een stukje film aan de kinderen zien waar een paar engelse woorden naar voren komen, woorden als Yeah! Goal! Great!

3. Oefenen (reproduction):

Ik ga samen met de kinderen bespreken wat ze allemaal gehoord hebben.

4. Transferfase (production):

De kinderen gaan de geleerde woorden gebruiken op de posters zoals ze dit zelf willen.

Ik vind het belangrijk dat de kinderen vroeg beginnen met engels. Het is goed om ze op dit soort momenten ook even wat engels mee te laten pikken. De kinderen vinden dit zelf ook erg leuk. Het is interessant om een taal te leren. Het is zeker voor jonge kinderen ook nog eens makkelijker. De kinderen leren het in het LA spelenderwijs, ze moeten het niet.

(Europees Platform voor het Nederlandse Onderwijs, 2007: 52)

'Voor kinderen is het heel goed mogelijk om twee moedertalen te leren. De hersenen van jonge kinderen van nul tot zeven jaar zijn zo open voor het opslaan van informatie dat het niet uitmaakt of er één of twee taalsystemen in de basis worden opgebouwd.'

Bewegen in een andere context:

De vakdidactiek die ik naar voren probeer te laten komen is:

(Hazelbach, Pieters, Geleijnse, 2001: 24)

- Loopt 't
- Lukt 't
- Leert 't

Ik ga dit vanuit de kinderen laten komen, ik ga aan ze vragen of ze denken dat als ze het zo doen, of het dan gaat lukken, of alle kinderen het zouden kunnen, en of het ook dingen zijn waar de kinderen wat van kunnen leren. Niet alle punten zullen heel duidelijk naar voren komen, maar ik wil graag dat ze er even over nadenken. Ik vind het erg belangrijk dat de kinderen bewegen. Door alle games etc. zijn er veel kinderen die weinig buiten komen. Ik denk dat het voor alle kinderen leuk is om samen te sporten/spelen, sowieso het idee dat ze iets samen doen.

(Boon, Pecht, Rijper & Stegeman, 2001: 52)

'Van sport gaat een positieve invloed uit en daar kunnen we gebruik van maken.'

Nederlands:

De vakdidactieken die ik naar voren probeer te laten komen zijn betekenisvol leren en sociaal leren:

(Aarnoutse & Verhoeven, 2003:21)

'Betekenisvol leren,

Betekenisvol leren gebeurt in contexten die voor kinderen belangrijk zijn. Door uit te gaan van authentieke leersituaties en rijke contexten, doen we een appél op de intrinsieke motivatie van de leerlingen en stimuleren we hun activiteit. Betekenisvol leren betekent dat leren een actief proces is, waarin leerlingen hun eigen kennis construeren. Het is een proces, waarin kinderen hun kennis van de taal en van de wereld voortdurend reorganiseren op basis van het taalaanbod dat ze krijgen. Door actief met hun wereld bezig te zijn, doen kinderen voortdurend ontdekkingen over gesproken en geschreven taal.'

Sociaal leren is het leren in sociale interactie, in samenspraak en in samenwerking met meer ervaren anderen (dus ook met medeleerlingen). Taal is bij uitstek een sociaal proces.

Interactie bevordert de taalontwikkeling van kinderen vooral wanneer:

- het kind het initiatief in de interactie neemt;
- de volwassene inhoudelijk aansluit bij de uitingen van het kind;
- de volwassene het niveau van zijn taalaanbod aanpast aan het niveau van het kind.

(Bacchini, Dekker, Markesteijn, Pullens, Smits, 2006: 65)

'Enkele leerlingen krijgen een probleem voorgelegd waar ze samen een oplossing voor moeten vinden. Ze overleggen, vertellen elkaar wat ze ervan vinden en verwoorden mogelijke oplossingen. Belangrijk bij dergelijke gesprekken is dat jij al leraar meedenkt met de leerlingen en niet vooraf al bedenkt wat ze zouden moeten zeggen. Je controleert niet, maar denkt mee en bent een van de gesprekpartners. Daarbij kun je wel een voorbeeldfunctie hebben.'

(Verhoeven, Biemond, Litjens, 2007:164)

'Kleine groepen bevorderen de communicatie tussen kinderen en daardoor ontwikkelen zij hun taalvermogen. Door met elkaar te communiceren en samen te werken leren ze betekenis af te grenzen en rekening te houden met de opvattingen van anderen. Bovendien leren zij zo hun eigen strategieën te toetsen aan die van anderen.'

Verantwoording vakdidactiek in relatie tot kenmerken uitdagend onderwijs

1. Het leerarrangement is probleemgestuurd;
2. Er wordt vakoverstijgend gewerkt door de kinderen;
3. Er wordt actieve deelname van kinderen gestimuleerd;
4. Er is ruimte voor initiatieven van kinderen;
5. Er wordt gezorgd voor positieve wederzijdse afhankelijkheid;
6. Het leerarrangement sluit aan bij de sociaal culturele context.

Rekenen en wiskunde:

Bij het vak rekenen en wiskunde komen de punten 1, 3, 4 en 5 voor.

1. Het is probleemgestuurd omdat de kinderen vanuit hun zelf op sommen uit gaan komen.

Als dit niet gebeurd kunnen ze ook niet verder.

3. De kinderen doen actief mee omdat ze vanuit een probleemstelling werken. Zij willen graag dit probleem oplossen en zullen hier ook hun best voor doen.

4. De kinderen kunnen de sommen aanpassen op hun eigen niveau, dit a.d.h.v. de ijsberg. Ze kunnen zelf gaan bedenken hoe ze dit dus moeten gaan uitrekenen.

5. De kinderen kunnen dit niet alleen oplossen, dit moeten ze samen doen. Ze zijn dus afhankelijk van elkaar. Ze moeten veel overleggen en er samen uitkomen.

Beeldende vorming:

Bij het vak beeldende vorming komen de punten 1, 2, 3, 4, 5 en 6 voor.

1. De hele opdracht is probleemgestuurd, vanuit dit probleem zullen de kinderen met dit vak aan het werk gaan.
2. Tijdens het maken van de poster moeten de kinderen overleggen, hier komt Nederlands om de hoek kijken, sociaal leren. Ook komen er Engelse woorden op de poster te staan. Ze zijn dus ook met Engels bezig.
3. De kinderen zijn actief betrokken, het maken van de poster heeft voor de kinderen betekenis.
4. De kinderen kunnen kiezen wat ze willen, en hoe ze het willen doen. Ze kunnen hun eigen vorm en vaardigheden bepalen.
5. De kinderen moeten samenwerken, sowieso met de posters, maar ze gaan ook samenwerken met de materialen. Ze hebben hier te maken met positieve wederzijdse materiaal-afhankelijkheid.
6. Voor de kinderen staat het in de sociaal culturele context omdat ze aan het werk gaan voor een andere groep. In dit geval de poster maken om kinderen te motiveren.

Engels

Bij het vak Engels komen de punten 1, 2, 3, 4 en 5.

1. De hele opdracht is probleemgestuurd, vanuit dit probleem zullen de kinderen met dit vak aan het werk gaan.
2. De kinderen zijn met een poster bezig, dit is het vak beeldende vorming. Op deze poster komen Engelse woorden te staan. Het is dus vakoverstijgend.
3. Dit wordt vanuit een probleem gebracht, dit probleem komt van Alice vandaan. Dit zal ervoor zorgen dat de kinderen actief mee doen (input fase: kinderen opwarmen).
4. De kinderen gaan zelf bepalen wat er op de poster komt. Dit komt vanuit de kinderen. In het begin gaan de kinderen mij eerst vertellen wat ze weten. We gaan kiezen of er al woorden bij zitten die we kunnen gebruiken. Ik ga ze ook een paar woorden aanreiken, zodat ze wat meer ideeën krijgen (input fase). Na deze fase gaan we even bespreken wat ze gehoord hebben en nog weten. Dit schrijf ik allemaal op het bord (reproduction). Als we dit gedaan hebben gaan de kinderen zelf de woorden op de poster zetten (production).
5. De kinderen moeten gaan overleggen omdat ze met een groepje 1 poster maken.

Bewegen in een andere context:

Bij het vak bewegen in een andere context komen de punten 1, 3, 4, 5 en 6 voor.

1. De hele opdracht is probleemgestuurd, vanuit dit probleem zullen de kinderen met dit vak aan het werk gaan.
3. De kinderen gaan het erg leuk vinden om al deze activiteiten te organiseren. Sowieso vinden ze het leuk om iets met zijn allen te doen.
4. Omdat de kinderen het zelf gaan invullen wat we allemaal gaan doen, gaan ze ook letten op het loop 't, lukt 't en leert 't. Het leren zal minder sterk naar voren komen. Ze moeten wel van te voren kijken of groep 3 het wel kan.
5. De kinderen kunnen dit niet alleen en hebben elkaar nodig.
6. Voor de kinderen zijn de hobby's en sporten erg belangrijk. Ook vinden ze het leuk om dingen samen te doen.

Nederlands:

Bij het vak Nederlands komen de punten 1, 2, 3, 4, 5 en 6 voor.

1. De hele opdracht is probleemgestuurd, vanuit dit probleem zullen de kinderen met dit vak aan het werk gaan.
2. Nederlands komt bij alle andere vakken voor. Overal moet overlegd worden, de kinderen zijn veel bezig met het sociale leren. Ook komt Nederlands voor bij het maken van de poster.
3. Er komen ook Nederlandse woorden op. Op deze manier zijn ze betekenisvol bezig.
4. Er is veel ruimte voor de initiatieven van de kinderen. Overal kunnen de kinderen hun mening over geven, ze kunnen met ideeën komen. Er moet dus veel gepraat worden.
5. De kinderen kunnen dit niet alleen, daardoor zijn ze afhankelijk van elkaar. Het sociale leren is hierbij een belangrijk punt. Maar ook het betekenisvol leren, want als het betekenisvol is, zullen de kinderen ook weinig uit zichzelf doen.
6. De kinderen praten veel, zoals bijvoorbeeld over hun eigen hobby's en sporten. Ook praten ze met de mensen om zich heen, niet alleen uit de eigen klas, maar ook uit groep 3.

Literatuurlijst:

- Aarnoutse, C., L. Verhoeven, *Tussendoelen gevorderde geletterdheid, leerlijnen voor groep 4 tot en met 8*, Expertisecentrum Nederlands, Nijmegen, 2003.
- Bodde-Alderlieste, M., P. Sleeboom en H. van Toorenburg, *Orientatie op Engels in het basisonderwijs, engels en didactiek*, Wolters-Noordhoff, Groningen, 2002.
- Boon, K., R. Pecht, G. Rijper, W. Stegeman, *Bewegen, gezondheid en samenleving*, Albert Sickler bv, Eindhoven, eerste druk, tweede oplage, 1999.
- Ebbens, S. en Ettekoven, S., *Actief leren, bronnenboek*, Wolters Noordhoff, Groningen, 2005, tweede druk.
- Europees Platform voor het Nederlandse Onderwijs, *Early English: a good start!*, Europees Platform voor het Nederlands Onderwijs, Den Haag, 2007
- Förrer, M., B. Kenter en S. Veenman, *Coöperatief leren in het basisonderwijs*, CPS, Onderwijsontwikkeling en advies, Amersfoort, vijfde druk 2006.
- Haaren, H. van. Interne publicatie Marnix Academie met letterlijke citaten uit diverse bronnen. 2007.
- Hazelbach, C., L. Pieters, J. Geleijnse, *Bewegingsonderwijs in het Speellokaal*, Copyright, 2001.
- Herpen, M. van, *Duurzaam opvoeden en ontwikkelen*, Garant, Antwerpen – Apeldoorn, 2008, eerste druk.
- Onna, J. van, A. Jacobse, *Laat maar zien, een didactische handleiding voor beeldend onderwijs*, Wolters-Noordhoff, Houten, 2008.
- Oskam, S., *Praktische didactiek voor engels in het basisonderwijs*, Uitgeverij Coutinho, Bussum, 2001, derde druk, tweede oplage.
- Sormani, H., 'Wiskunde op straat'. In: *Volgens Bartjens...*, jaargang 29, Januari 2010, 3: 17.
- Tomesen, M., I. Wijskamp en L. Verhoeven, *Werken aan tussendoelen mondelinge communicatie*, Expertisecentrum Nederlands, Nijmegen, 2007.
- Tule site. <http://tule.slo.nl/KunstzinnigeOrientatie/F-L54a.html>. Geraadpleegd op 1 april 2010.
- Van Vugt, J. M.C.G. & A. Wosten, *rekenen: een hele opgave*, HB uitgevers, Baarn, 2004, eerste druk, eerste oplage.

- Verhoeven, L., H. Biemond, P. Litjens, *Tussendoelen mondelinge communicatie, leerlijnen voor groep 1 tot en met 8*, expertisecentrum Nederlands.

Fase van formuleren van ambitie

De competenties waar ik aan wil gaan werken zijn de vakinhoudelijk en de organisatorische competenties. Ik ben zelf soms wat chaotisch, hierdoor is mijn organisatorische competentie zwakker. Dit is een grote opdracht waarbij veel organisatie komt kijken. Dit is voor mij een grote uitdaging, maar het lijkt me erg leuk! De regels en routines ken ik al aardig in de klas. Dit zal voor mij een minder lastig gedeelte zijn van deze competentie. Het gaat dus echt om de organisatie, alles eruit halen wat erin zit. Ik merk bij mijn lessen dat ik de grote lijnen altijd precies weet, maar ik moet echt gericht kijken naar de kleinere dingen als: wat kunnen de kinderen doen als ze klaar zijn. Ik moet de les precies na gaan, en dit van tevoren bedenken. Dit wil ik ook met de vakken die erin voor gaan komen. Ik wil me meer gaan verdiepen in de leerlijnen die de kinderen in dit jaar volgen. Ik weet wel waar ze nu zijn, maar waar zijn ze begonnen en waar zijn ze als het goed is het eind van dit jaar? Dit wil ik gaan uitzoeken. Ik wil ook de vakdidactiekken nog eens goed gaan bekijken. Hoe biedt je een vak het beste aan, en hoe haal je alles eruit wat erin zit.

Het lijkt mij voor de kinderen een super ervaring als ze met zijn allen wat hebben georganiseerd, en dat dit ook een succes geworden is. Ik denk dat de kinderen bij deze opdracht kunnen leren om samen te werken, maar tegelijkertijd ook om zelfstandig te zijn. Het is de bedoeling dat er veel vanuit de kinderen gaat komen. Ik zal ze hier dus ook vrij in laten, en ze zullen zelf ook met ideeën moeten komen en deze uitvoeren. Wat de samenwerking betreft kunnen de kinderen erachter komen dat ze samen een heel eind kunnen komen als ze iets goed organiseren en uitdenken. Ook zijn er grote verschillen in mijn stage klas. In dit leerarrangement kunnen alle kinderen op hun eigen niveau mee doen. Het is ook de bedoeling dat de kinderen samenwerken. Op deze manier kunnen ze elkaar helpen. De zwakkere kunnen zo mee komen, en dit is een uitdaging voor de sterkere leerling. Op deze manier kan er gewerkt worden aan een opdracht waar ieder kind op haar/zijn manier een bijdrage kan leveren. Dit heeft te maken met de basiskenmerken van coöperatief namelijk;

- 1) Positieve wederzijdse afhankelijkheid
- 2) Individuele verantwoordelijkheid
- 3) Directe communicatie
- 4) Samenwerkingsvaardigheden
- 5) Evaluatie van het groepsproces

Door met de kinderen te praten kom ik er achter wat ze willen, op deze manier kan ik beter aansluiten op de belevingswereld van de kinderen. Ik hoop dat de kinderen daarom vanaf het begin gemotiveerd zullen zijn, en dat ze een week krijgen waar ze nog een keer aan terug denken.

Fase van informatie verzamelen

Beschrijving gesprek met kinderen

De eerste dag in groep 4 begonnen we in de kring. Ik zou mezelf voorstellen en een spel met de kinderen doen. Ik heb daarna verteld dat ik een stagiaire ben en gevraagd wat dat nu eigenlijk is. De kinderen kwamen er zelf al mee dat dit iemand is die in de klas komt om iets te leren. Ik ben hier op verder gegaan en wilde vertellen dat ik wilde leren hoe de kinderen graag zouden willen leren. Mijn vraag was: 'hoe zou jij graag willen leren?'. Veel kinderen kwamen aan met hobby's en sporten. De onderwerpen die naar voren kwamen bij de kinderen:

- spelen
- computeren
- paardrijden
- voetballen
- grapjes maken
- kleuren
- toneel spelen
- uitrusten
- knutselen
- rekenen
- taal
- lezen

Het was dus overduidelijk dat de kinderen erg bezig zijn met sporten en hobby's. Van hieruit was het voor mij niet erg lastig om mijn onderwerp te bedenken.

Ook heb ik aan de kinderen gevraagd wat ze prettiger vinden, samenwerken of alleen. Jammer genoeg staken veel kinderen hun vinger op bij het alleen werken. Ik heb wel in de lessen gezien dat ze best goed samen kunnen werken. Daarom geloof ik ook dat ze dit kunnen tijdens de uitwerking van het leer arrangement. Maar ik hoop dat ook de kinderen er dan achter zullen komen dat ze goed kunnen samenwerken, maar vooral ook dat het leuk is.

Het gesprek dat een paar weken later volgde heb ik vorm gegeven a.d.h.v. een dobbelsteen. Deze dobbelsteen is afkomstig uit het coöperatief leren. Het wordt gebruikt bij rondpraat waarbij de kinderen elkaar vertellen waar ze goed in zijn, wat ze leuk vinden om te doen en wat ze wel een zouden willen doen op school. Ik heb deze dobbelsteen gebruikt als spelvorm om spelenderwijs erachter te komen waar de interesses van de kinderen liggen.

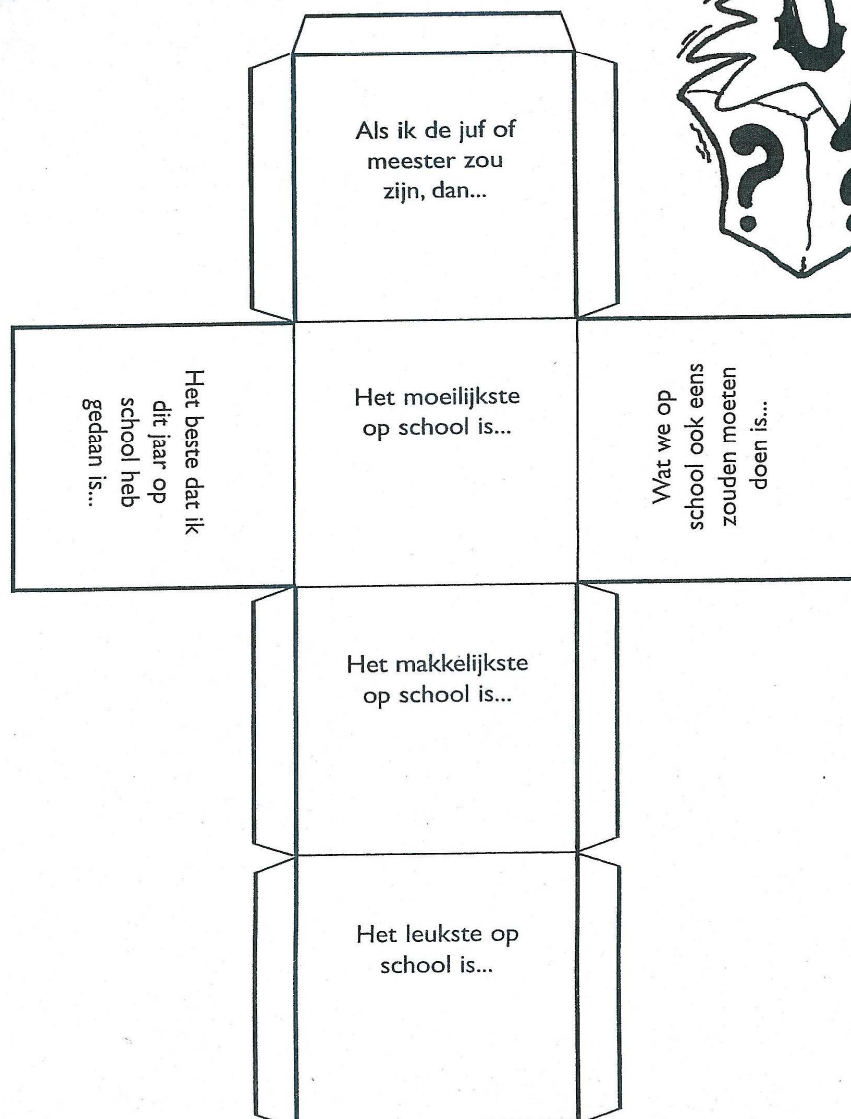
De kinderen vonden het leuk om te gooien, en leuk om antwoorden te geven. Om het gesprek wat meer diepgang te geven heb ik ze later ook gevraagd om niet alleen maar te antwoorden, maar ook uit te leggen waarom het zo is. Ik heb het gesprek afgerond door te zeggen dat ze erg goed mee hebben gedaan en dat ik het leuk vond om te weten hoe zij er over denken.

Uit het gesprek kan ik 3 hoofdpunten

- De kinderen willen graag actief bezig zijn, iets buiten de klas, zoals een dagje uit.
- Ze vinden het fijn als er rust en orde is.
- Ze vinden veel vakken leuk vinden om te doen, zoals rekenen en dictee en de tafels.

Dobbelsteen schoolvragen

Knip het patroon uit en vouw het tot een dobbelsteen. Plak de dobbelsteen aan elkaar. Gooi om beurten met de dobbelsteen en beantwoord de vraag.

Beschrijving gesprek met mentor

Ik loop op dezelfde school stage als waar ik het eerste halve jaar ook stage heb gelopen. Hierdoor kon ik mijn mentor voor het tweede halve jaar alvast inlichten over het LA. Ik heb mijn mentor verteld hoe het in elkaar zit a.d.h.v. de opdacht. Zodat ze kon mee kijken en gelijk een goed beeld kreeg van wat ik moet gaan doen. Ook heb ik de data doorgegeven en overlegd dat ik minimaal drie dagdelen nodig heb. Deze 3 dagdelen zijn geen probleem. Ik krijg de maandag middag, woensdag ochtend en de donderdag middag. Ik ga de week ervoor al een klein aanzetje geven, omdat het anders erg krap wordt, maar ook dit is geen probleem. In week 20 zijn er geen projecten of dingen waar ik rekening mee moet houden.

Beschrijving begin situatie van de kinderen

In mijn klas zitten 23 kinderen. Er zitten wat niveau verschillen in. De school bevindt zich in een wijk waar veel buitenlandse mensen wonen. Sommige ouders spreken bijna geen Nederlands, waardoor de kinderen niet allemaal op hetzelfde niveau beginnen en het dus ook lastiger is voor ze. De kinderen vinden het, ieder op zijn eigen niveau, erg leuk om te leren. Ze mopperen wel eens, maar dit is meer om stoer te zijn voor een ander. Dit heb ik gemerkt met L.: hij haat lezen. Dat was zijn eerste reactie toen de kinderen hoorde dat ik met ze ging lezen. Op de gang tijdens het lezen heb ik hem gevraagd wat hij van lezen vond. Hij vond het juist hartstikke leuk en las thuis ook veel. Ik merk aan de kinderen dat ze goed hun best proberen te doen. Voor nieuwe dingen zijn ze altijd in en doen dan ook fanatiek mee. Ik heb een keer een dansles gegeven. Hierin kwam voor mij duidelijk naar voren dat er een goed klimaat hing in de klas. Alle kinderen, inclusief de jongens, deden goed mee zonder om zich heen te kijken of ze bekeken werden. Later in de klas heb ik gevraagd wat ze ervan vonden, er was er geen die zei dat het niet leuk was, zelfs niet bij de jongens.

Door de positiviteit van de kinderen kan ik er echt van genieten om bij ze in de klas te zijn. Het is een erg leuke klas, ze zijn erg vrolijk en altijd wel in voor een grapje. Dit zorgt er ook voor dat je de dag afwisselender kunt houden.

De klas werkt niet veel met coöperatieve werkvormen, dit neemt niet weg dat ze het wel kunnen. Ik heb een aantal keren mee gemaakt dat de kinderen samen moesten werken, dit ging erg goed. Ze hebben bijvoorbeeld een keer met zijn vijven 1 tekening gemaakt. Dit kon alleen maar d.m.v. overleg, dit ging goed. Ook probeer ik tijdens rekenen als er een kind is met een vraag, dat de buurman/buurvrouw even mee helpt. Als ze hiermee klaar zijn vraag ik hoe het gegaan is en of het nu duidelijk is, dit is tot nu toe altijd goed gegaan.

Op het gebied van groepsdynamiek, heb je 5 fasen. Mijn stageklas zit ongeveer in fase 3. De kinderen hebben allemaal hun plekje in de klas. Als een kind verdriet heeft, wordt hij gelijk getroost. Er wordt naar elkaar geluisterd en de kinderen staan open voor elkaar. Er zijn wel een paar macho mannetjes in de klas die het leuk vinden om elkaar uit te dagen, dit gaat ook wel eens mis. Maar als het erop aan komt zijn ze allemaal erg lief voor elkaar. Er zit totaal geen kwaad bij de kinderen.

De vijf fasen groepsdynamiek zijn:

1. Oriëntatie: onzekerheid, geen eigen inbreng, sterke focus op elkaar
2. Conflict: machtsfase, opkomen voor eigen wensen en belangen, onbegrip, plek innemen, verschillen geven ruzie, ontstaan van normen
3. **Integratie: heldere onderlinge verhoudingen, overbruggen van verschillen, naar elkaar luisteren, verbondenheid (in dit proces zit mijn stageklas).**
4. Succes: gezamenlijke doelen, openheid voor gevoelens, autonomie, normen zijn duidelijk en geaccepteerd.
5. Stabiliteit: onderlinge samenhang steeds koppelen aan normen en bijstellen

Ook heb ik een sociogram afgenomen. Ik heb dit gedaan a.d.h.v. de vragen:

- Met welke 3 kinderen speel je het liefst
- Met welke 3 kinderen speel je het minst graag

Veel kinderen konden hier gelijk op antwoorden. Er zijn ook kinderen bij die met iedereen graag spelen, voor deze kinderen is het vervelend om kinderen uit te kiezen waar ze niet mee willen spelen. Dit hoefde dus ook niet van mij. Er zijn een paar kinderen die wat vaker uitgekozen zijn, dit zijn de kinderen die vaak wat meer macho zijn en die erg aanwezig zijn in de klas.

Lesinhouden tot nu toe

Lezen: vanuit de methode leeslijn. Leespad en Leesweg. Eén methode, twee leerwegen.

Leeslijn heeft een indeling in acht leesfases, die vanaf fase 4 zijn onderverdeeld in leesniveaus. De leesniveaus 1 tot en met 10 corresponderen met de respectievelijke AVI-niveaus.

Voorbereidend lezen (groep 1 en 2)

Leesfase 1: geschreven taal begrijpen

Leesfase 2: geschreven taal ervaren

Leesfase 3: woorden namaken

Aanvankelijk lezen (groep 3 en 4)

Leesfase 4: zelf woorden maken en lezen; het basisoniveau

Leesfase 5: steeds moeilijker woorden lezen.

- leesniveau 1: eenvoudige eenlettergrepige woorden.
- **leesniveau 2: eenlettergrepige woorden en eenvoudige tweelettergrepige woorden.**
- **leesniveau 3: tweelettergrepige woorden.**
- **leesniveau 4: eenvoudige drielettergrepige woorden.**

Voortgezet technisch lezen (groep 4 t/m 8)

Leesfase 6: steeds moeilijker zinnen lezen

- **Leesniveau 5: betekenisvolle woordgroepen en drielettergrepige woorden.**
- **Leesniveau 6: betekenisvolle woordgroepen over de regel heen en eenvoudige vierlettergrepige woorden.**
- Leesniveau 7: dynamisch accent en alle drie- en vierlettergrepige woorden.

De Leesweggroep verwerkt in groep 4 de leerstofniveaus 2, 3 en 4. Het einddoel van de Leesweggroep in groep 4 is de beheersing van AVI/ILO-niveau 4. Uitzonderingen zijn altijd mogelijk. Leesweg is onderverdeeld in drie periodes van ongeveer twaalf weken. Elke periode heeft een eigen specifiek aanbod:

- Periode 1: augustus – december. Niveau 2
- Periode 2: januari – maart. Niveau 3
- Periode 3: april – juli. Niveau 4

De Leespadgroep verwerkt de leerstofniveaus aan de hand van het individuele leesniveaus. Alle leerstofniveaus vanaf niveau 3 komen hiervoor in aanmerking, afhankelijk van de leesontwikkeling die de leerlingen doormaken. Het streefdoel voor de Leespadleerlingen in groep 4 is ILO-niveau 6. Naast de streefdoelen voor de Leespadleerlingen en de

instructiedoelen voor de Leeswegleerlingen, kent de methode ook nog minimumdoelen voor leerlingen die het tempo van Leesweg niet aankunnen.

Leerlijn lees- en schrijfmotivatie de tussendoelen:

- kinderen zijn intrinsiek gemotiveerd voor lezen en schrijven
- ze zien geschreven taal als communicatiemiddel
- ze hanteren geschreven taal als middel voor informatieverwerving

Leerlijn strategisch schrijven de tussendoelen:

- de kinderen schrijven korte teksten, zoals antwoorden op vragen, berichten en afspraken en langere teksten, zoals verhalende en informatieve teksten.
- Ze durven te schrijven en hebben er plezier in.
- Ze stellen het onderwerp vast en zijn zich bewust van het schrijfdoel en het lezerspubliek.
- Ze kiezen geschikte woorden en formuleren hun gedachten en gevoelens in enkelvoudige zinnen.
- Ze verzamelen informatie uit enkele bronnen die beschikbaar zijn.

De kinderen lezen in de klas erg veel. Leeslijn is vier keer in de week een les. De kinderen lezen allemaal op hun eigen niveau en zitten in homogene groepjes. Ook zijn er apart enkele lessen begrijpend lezen. De kinderen vinden het leuk om te lezen. Leeslijn is een fijne methode voor de kinderen, ze kunnen zelfstandig aan het werk, en werken op hun eigen niveau.

Rekenen: vanuit de methode 'De Wereld In Getallen', en volgens de Talboeken van het vak rekenen en wiskunde op de Pabo.

Deze informatie komt uit de methode 'De Wereld In Getallen'.

Minimumdoelen:

In de rekentaken komen de volgende onderdelen aan de orde:

- Oriëntatie op de getallen tot en met 100
- Optellen en aftrekken tot en met 20
- Optellen en aftrekken tot en met 100
- De tafels vermenigvuldigen

In de projecttaken komen de volgende onderdelen aan de orde:

- Meten
- Meetkunde
- Diversen → verhoudingen, grafieken, combinatoriek, tangram

De methode De wereld in getallen streeft naar geautomatiseerde beheersing van de volgende sommen:

- De splitsingen, optellingen en aftrekkingen tot en met 10 (te bereiken halverwege groep 4)
- De tafels van vermenigvuldigen tot en met 10 (te bereiken halverwege groep 5)
- De optellingen en aftrekkingen over het tiental (te bereiken halverwege groep 5).

Het eerste halfjaar van de methode bestaat uit 4 blokken.

1. Feest op school
2. Bij Annelies thuis
3. Een huis
4. Naar oma

De doelen uit het eerste blok zijn onderstreept, zodat duidelijk is waar de kinderen zijn begonnen in het begin van groep 4.

Getallen:

Tellen:

- Verder en terugtellen tot en met 100
- Tellen met sprongen van 10 (3 – 13 – 23 - ... en 23 – 13 – 3)
- Getallen schrijven
- Verder en terug tellen met sprongen van 10
- Introductie lege getallenlijn
- Even en oneven getallen (huisnummers)
- Sprongen maken op de lege getallenlijn

Hoeveelheden:

- Tienen en lossen (eierdozen)
- Getallen splitsen

Bewerkingen:

Splitsen, optellen, aftrekken tot en met 10

- Afrondingen van de automatisering

Optellen en aftrekken over het tiental

- Voorbereiding door opgaven als $10 + 6$ en $16 - 6$
- Toevallige overschrijdingen ($4 + 6$, $4 + 7$)
- 9 – gevallen ($9 + 3$, $3 + 9$)
- 1 – meer – erafgevallen ($12 - 3$)
- De dubbelen ($7 + 7$)
- De 11 – rij ($11 - 6$)
- De bijna-dubbelen ($8+7$)
- De halveringen ($14-7$)
- De eraf-9-gevallen ($15-9$)

Optellen en aftrekken tot en met 100

- Optellen en aftrekken met tientallen ($20 + 50$, $70 - 50$)
- Optellen en aftrekken met tientallen en eenheden ($30 + 6$, $6 + 30$, $36 - 6$, $36 - 30$)
- Optellen en aftrekken tussen de tientallen ($62 + 5$; $67 - 5$)

Vermenigvuldigen

- Voorbereiding, begripsvorming
- Introductie van het teken x
- Begripsvorming
- De tafel van 2 en van 10
- De tafel van 1, van 2, van 3, van 5 en van 10

Geld

- Een, twee, vijf, tien, twintig en vijftig eurocent (aanvullen tot een euro)
- Optellen van een, twee, vijf, tien, twintig en vijftig eurocent
- Optellen van eenvoudige geldbedragen
- Gepast betalen
- Toepassingen

Meten

Lengte

- Schattend meten
- Omtrek van tegelpleintjes
- Meten met stroken
- Afstanden op een rooster

Oppervlakte

- Tegelpleintjes
- Ontbrekende tegels ‘tellen’
- Oppervlakten bepalen m.b.v ruitjes

Tijd

- Dagindeling: tijdsvolgorde
- Klokkijken: halve uren
- Dagen van de week
- Maanden van het jaar
- Introductie maandkalender
- Klokkijken: hele en halve uren
- Wat duurt lang, wat duurt kort?
- Stroken naar verhouding kleuren

Gewicht

- Wegen op een personenweegschaal

Meetkunde

Plaats en richting bepalen

- Met behulp van foto's een situatie nabouwen

Allerlei

- Spiegelen

Bouwen

- Bouwen met blokjes
- Introductie plattegronden met hoogtegetallen

Wegen, plattegronden, roosters

- Routes aflezen en beschrijven m.b.v. symbolen.

Diversen

Verhoudingen

- Stroken, europij
- Relatie prijs/lengte (zuurstokken)
- Verhoudingen witte en zwarte kralen
- Toepassingsituaties

Combinatoriek

- Vlaggen kleuren
- Kledingcombinaties maken
- Verschillende fietsroutes

Diagrammen

- Grafiek van de gewichten van kinderen

De volgende leerlijnen van rekenen en wiskunde komen uit de Tal-boeken van de Pabo.

Rekenen tot 100

- De telrij tot 100 opzeggen
- Vanaf ieder getal in dit domein door- en terugtellen.
- Getallen tot 100 positioneren op een (bijna) lege getallenlijn
- Structureren in tientallen en eenheden
- Contextualiseren in zinvolle situaties

Vermenigvuldigingen

- In elementaire toepassingsituaties en in notaties van herhaald optellen een vermenigvuldiging herkennen en deze beschrijven met een korte keer-notatie.
- Een formele keersom betekenis geven
- Ze kennen de twee kerneigenschappen van vermenigvuldigen

Meten:

- Inzicht verdiepen in grootheden lengte, inhoud en gewicht+uitbreiden naar oppervlakte, tijd.
- De kinderen zijn in staat allerlei objecten en afstanden op lengte te vergelijken.
- De kinderen zijn in staat inhouden op het oog te vergelijken en via overgieten.
- De kinderen zijn in staat het gewicht van voorwerpen te vergelijken, zowel op de hand als met behulp van de balans.

Meetkunde:

- De kinderen lokaliseren objecten in een voor hen bekende omgeving
- De kinderen maken eenvoudige blokkenbouwsels op basis van concrete voorbeelden
- De kinderen verdiepen hun kennis van opereren met vormen en figuren

Beeldende vorming:

Op de school werken ze niet vanuit een methode. De kinderen krijg hier wel één keer in de week les in. De meeste werkjes komen van internet af. Bij bepaalde thema's hebben ze ook mappen waar ze werkjes uit kunnen halen. De kinderen vinden het over het algemeen erg leuk.

Engels:

De kinderen krijgen op school nog geen Engels. Ik heb ze zelf één keer een les Engels gegeven. Dit vonden ze ontzettend leuk en interessant.

Beschrijving van de sociaal culturele context

Wat duidelijk naar voren kwam in de gesprekken was dat de sociaal culturele context van de kinderen niet ver van ze vandaan staat. Ze zijn erg bezig met school, hobby's en hun thuis situatie.

Beschrijving van de groepsdynamiek in de klas

In de klas hangt een goede sfeer. Er zijn een paar jongetjes die graag een stoer zijn en zich macho gedragen. Ze dagen elkaar vaak uit. Maar bij alle kinderen kun je merken dat er geen kwaad in zit. Als het er op aan komt zorgen ze ook erg goed voor elkaar. Ik heb in de klas een sociogram afgenomen. Hier kwam uit naar voren dat er niet één kind is wat vaak genoemd wordt. De kinderen die wel wat vaker genoemd worden zijn de jongens die zich macho gedragen. Daar spelen ze liever niet mee. Ik heb het idee dat de kinderen zich op hun gemak voelen en zich ook thuis voelen in de klas.